

دانشگاه سوادکوه

تاریخ عقاید اقتصادی

(رشته اقتصاد)

www.ketab.ir

دکتر هادی غفاری · علی چنگی آشتیانی

غفاری، هادی، ۱۳۴۶ -	سرشناسه
Ghaffari, Hadi	
تاریخ عقاید اقتصادی (رشته اقتصاد) / تألیف هادی غفاری، علی چنگی آشتیانی.	عنوان و نام پدید آور
[ویراست ۲].	مشخصات نشر
تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۷.	مشخصات نشر
شانزده، ۳۶۵ ص: مصور، نمودار.	مشخصات ظاهری
دانشگاه پیام نور، ۲۵۵۳. گروه اقتصاد، ۱/۳۵.	فروست
3-0601-14-964-978	شابک
فیبا.	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه: ص. [۳۶۱] - ۳۶۵.	یادداشت
اقتصاد -- تاریخ -- آموزش برنامه‌ای	موضوع
Economics -- History -- Programmed instruction	موضوع
اقتصاد -- تاریخ -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)	موضوع
Economics -- History -- Examinations, questions, etc. (Higher)	موضوع
چنگی آشتیانی، علی، ۱۳۵۶ -	شناسه افزوده
دانشگاه پیام نور	شناسه افزوده
Payam Noor University	شناسه افزوده
HB۷۵/غ/۲۳۱۰۹	رده بندی کنگره
۱۰۹	رده بندی دیویی
۵۵۳۰۰۴۴	شماره کتابشناسی ملی

دانشگاه پیام نور

اول شهریور ۱۳۹۸

شمارگان: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۳۹۰۰۰۰ ریال

تاریخ عقاید اقتصادی

مؤلفان: دکتر هادی غفاری - علی چنگی آشتیانی

ویراستار علمی: دکتر یگانه موسوی بهرامی

تهیه و تولید: دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و توزیع دانشگاه پیام نور

شابک: ۳-۰۶۰۱-۱۴-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-14-0601-3

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه‌برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و ... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۰۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار ناشر	۳
پیشگفتار	پانزده
فصل اول: نقش و اهمیت بررسی تاریخ اندیشه‌های اقتصادی	۱
هدف کلی	۱
هدف‌های یادگیری	۱
مقدمه	۱
۱-۱ روش‌های بررسی اندیشه‌های اقتصادی	۴
۲-۱ دیدگاه‌های مختلف در مورد مطالعه تاریخ اندیشه‌های اقتصادی	۴
۳-۱ جایگاه درس تاریخ عقاید اقتصادی در بین سایر دروس رشته اقتصاد	۶
خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول	۶
خودآزمایی تشریحی فصل اول	۸
فصل دوم: عقاید اقتصادی در دوران باستان و قرون وسطی	۹
هدف کلی	۹
هدف‌های یادگیری	۹
مقدمه	۹
۱-۲ عقاید اقتصادی در یونان باستان	۱۲
۱-۱-۲ سولون	۱۲
۲-۱-۲ سقراط	۱۳
۳-۱-۲ اندیشه‌های اقتصادی افلاطون	۱۳
۴-۱-۲ اندیشه‌های اقتصادی ارسطو	۱۶
۲-۲ عقاید اقتصادی در روم باستان	۱۸

۲۱	۳-۲ عقاید اقتصادی در قرون وسطی
۲۲	۱-۳-۲ عقاید اقتصادی اسکولاستیک
۲۳	۲-۳-۲ اندیشه‌های اقتصادی جهان اسلام در قرون وسطی
۲۶	۱-۲-۳-۲ وجوه متمایز تجزیه و تحلیل‌های اقتصادی در جهان اسلام
۲۸	۲-۳-۲ نقش و اهمیت بررسی اندیشه‌های اقتصادی متفکران مسلمان
۳۰	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم
۳۳	خودآزمایی تشریحی فصل دوم
۳۵	فصل سوم: تفکر اقتصادی مرکانتیلیست‌ها
۳۵	هدف کلی
۳۵	هدف‌های یادگیری
۳۵	مقدمه
۳۶	۱-۳ طلا، نقره و فلزات قیمتی به عنوان منبع اصلی ثروت
۳۷	۲-۳ تأثیر بر ارزش مبادله بازرگانی
۴۰	۳-۳ دخالت دولت در اقتصاد
۴۱	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سوم
۴۳	خودآزمایی تشریحی فصل سوم
۴۵	فصل چهارم: اندیشه اقتصادی فیزیوکرات‌ها
۴۵	هدف کلی
۴۵	هدف‌های یادگیری
۴۵	مقدمه
۴۷	۱-۴ پیدایش مکتب فیزیوکراسی (طبیعیون)
۴۸	۲-۴ اصلاح نظام مالیاتی
۴۹	۳-۴ تابلوی اقتصادی فرانسوا کنه
۵۰	۴-۴ دولت و نقش آن در نظر فیزیوکرات‌ها
۵۱	۵-۴ افول اندیشه فیزیوکرات‌ها
۵۲	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل چهارم
۵۳	خودآزمایی تشریحی فصل چهارم
۵۵	فصل پنجم: ظهور مکتب کلاسیک
۵۵	هدف کلی
۵۵	هدف‌های یادگیری
۵۶	مقدمه
۵۶	۱-۵ آدم اسمیت
۵۷	۱-۱-۵ نظریه تولید
۵۸	۲-۱-۵ نظریه ارزش مبادله
۵۹	۳-۱-۵ نظریه توزیع ثروت
۶۰	۴-۱-۵ دستمزد

۶۰	۵-۱-۵ سود
۶۱	۵-۱-۶ نظریه رشد اقتصادی
۶۳	۵-۱-۷ اجاره
۶۴	۵-۱-۸ لیبرالیسم اقتصادی اسمیت و نقش دولت در اقتصاد
۶۴	۵-۱-۹ حیطه دخالت دولت
۶۸	۵-۲ ژان باتیست سه
۷۰	۵-۲-۱ مکانیزم نرخ بهره و قانون سه
۷۲	۵-۳ توماس رابرت مالتوس
۷۶	۵-۴ دیوید ریکاردو
۷۷	۵-۴-۱ نظریه بهره مالکانه ریکاردو
۷۸	۵-۴-۲ نظریه ارزش کار ریکاردو
۸۰	۵-۴-۳ نظریه توزیع درآمد ریکاردو
۸۳	۵-۴-۴ نظریه بررگانه بین‌المللی ریکاردو
۸۴	۵-۵ جان استوارت میا
۸۸	۵-۵-۱ نرخ نسبی
۸۹	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل پنجم
۹۲	خودآزمایی تشریحی فصل پنجم
۹۳	فصل ششم: افکار اقتصادی ملی‌گرایان
۹۳	هدف کلی
۹۳	هدف‌های یادگیری
۹۳	مقدمه
۹۴	۶-۱ ملی‌گرایی و سیاست حمایتی در آلمان
۹۴	۶-۱-۱ فردریک لیست
۹۵	۶-۱-۲ ملت و دکترین اقتصاد ملی از نظر لیست
۹۵	۶-۱-۳ مراحل پیشرفت و توسعه از نظر لیست
۹۶	۶-۱-۴ سیستم حمایت از صنایع داخلی در دیدگاه لیست
۹۷	۶-۱-۵ وظایف و حیطه دخالت دولت از نظر لیست
۹۸	۶-۲ ملی‌گرایی و سیاست حمایتی در آمریکا
۹۹	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل ششم
۱۰۱	خودآزمایی تشریحی فصل ششم
۱۰۳	فصل هفتم: مکتب سوسیالیسم
۱۰۳	هدف کلی
۱۰۳	هدف‌های یادگیری
۱۰۴	مقدمه
۱۰۵	۷-۱ اصول سوسیالیسم
۱۰۶	۷-۲ سوسیالیسم ایدئالیست (تخیلی)

۱۰۶	۱-۲-۷ سن سیمون
۱۱۱	۲-۲-۷ سیموندی
۱۱۶	۳-۲-۷ رابرت آون
۱۱۸	۴-۲-۷ شارل فوریه
۱۲۰	۳-۷ سوسیالیسم دولتی
۱۲۰	۱-۳-۷ رودبرتوس
۱۲۲	۲-۳-۷ لوئی بلان
۱۲۵	۳-۳-۷ فردیناند لاسال
۱۲۷	۴-۷ سوسیالیسم آنارشسیم گرا
۱۲۷	۱-۴-۷ پرودون
۱۳۱	۲-۷ ماکونین
۱۳۳	۷- تأثیر اندیشه‌های سوسیالیست‌های نخستین بر مارکسیسم
۱۳۳	خودآزمایی چهارگانه‌های فصل هفتم
۱۳۷	خودآزمایی تشریحی فصل هفتم
۱۳۹	فصل هشتم: مکتب تاریخی
۱۳۹	هدف کلی
۱۳۹	هدف‌های یادگیری
۱۴۰	مقدمه
۱۴۳	۱-۸ مکتب تاریخی متقدم
۱۴۳	۱-۱-۸ ویلهلم روشر
۱۴۴	۲-۱-۸ برونو هیلد براند
۱۴۵	۳-۱-۸ کارل کنیس
۱۴۵	۴-۱-۸ انتقادات عمده مکتب تاریخی قدیم به اصول مبانی کلاسیک‌ها
۱۴۶	۲-۸ مکتب تاریخی متأخر
۱۴۷	۱-۲-۸ گوستاو اشمولر
۱۴۸	۲-۲-۸ ورنر سومبارت
۱۵۰	۳-۲-۸ ماکس وبر
۱۵۲	۴-۲-۸ والت ویتمن روستو
۱۵۵	خودآزمایی چهارگانه‌های فصل هشتم
۱۵۷	خودآزمایی تشریحی فصل هشتم
۱۵۹	فصل نهم: سوسیالیسم علمی
۱۵۹	هدف کلی
۱۵۹	هدف‌های یادگیری
۱۶۰	مقدمه
۱۶۱	۱-۹ کارل مارکس
۱۶۲	۲-۹ مبانی مارکسیسم

۱۶۲	۱-۲-۹ فلسفه کلاسیک آلمان
۱۶۳	۲-۲-۹ اقتصاد کلاسیک انگلستان
۱۶۴	۳-۲-۹ سوسیالیسم تخیلی (ایدئالیست)
۱۶۴	۴-۲-۹ اکتشافات علمی
۱۶۴	۳-۹ ماتریالیسم دیالکتیک
۱۶۵	۴-۹ ماتریالیسم تاریخی
۱۶۶	۵-۹ مبارزه طبقاتی
۱۶۸	۶-۹ قانون تراکم سرمایه
۱۷۱	۷-۹ نظریه جریان کالا
۱۷۱	۸-۹ نظریه گرایش به کاهش نرخ سود
۱۷۵	۹-۹ نظریه ارزش کار، ارزش اضافی و نظریه استثمار
۱۷۶	۱۰-۹ تنوع درآمد
۱۷۸	۱۱-۹ فرد در یک انگس
۱۷۹	۱۲-۹ ولادیمیر لینن
۱۷۹	۱-۱۲-۹ جغرافیای انطباق نظریه امپریالیسم
۱۸۰	۲-۱۲-۹ استراتژی انقلاب
۱۸۱	۳-۱۲-۹ نظریه اقتصادی سوسیالیسم
۱۸۱	۱۳-۹ ژوزف استالین
۱۸۳	۱۴-۹ ارزیابی انتقادی نظرات مارکس
۱۸۳	۱-۱۴-۹ مارکسیسم در عمل
۱۸۳	۲-۱۴-۹ ماتریالیسم تاریخی
۱۸۳	۳-۱۴-۹ تغییر مبنای سرمایه‌داری
۱۸۴	۴-۱۴-۹ نقش نهادها
۱۸۴	۵-۱۴-۹ بحران‌های اقتصادی
۱۸۴	۶-۱۴-۹ قانون تمرکز سرمایه
۱۸۵	۷-۱۴-۹ فقر فزاینده
۱۸۵	۸-۱۴-۹ وجود طبقه متوسط
۱۸۵	۹-۱۴-۹ ارزش کار
۱۸۶	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل نهم
۱۸۸	خودآزمایی تشریحی فصل نهم
۱۹۱	فصل دهم: مکتب نئوکلاسیک
۱۹۱	هدف کلی
۱۹۱	هدف‌های یادگیری
۱۹۲	مقدمه
۱۹۲	۱-۱۰ مهم‌ترین آراء و عقاید نئوکلاسیک‌ها (مارژینالیست‌ها یا نهایی‌گرایان)
۱۹۵	۲-۱۰ مهم‌ترین اندیشمندان مکتب نئوکلاسیک‌ها

۱۹۵	۱۰-۲-۱ ثون والراس
۱۹۶	۱۰-۲-۱-۱ نظریه تعادل عمومی والراس
۱۹۸	۱۰-۲-۱-۲ قضیه حداکثر مطلوبیت کالاها
۱۹۹	۱۰-۲-۲-۱ ویلیام جونز
۲۰۰	۱۰-۲-۲-۱ میزان رضایت خاطر مصرف‌کننده
۲۰۱	۱۰-۲-۲-۲ نظریه ریاضی ارزش
۲۰۲	۱۰-۲-۲-۳ نظریه کار
۲۰۳	۱۰-۲-۳-۱ کارل منگر
۲۰۴	۱۰-۲-۴-۱ آلفرد مارشال
۲۰۵	۱۰-۲-۴-۱ استخراج منحنی عرضه مارشالی
۲۰۸	۱۰-۲-۵-۱ فانیسیس اجورث
۲۰۹	۱۰-۲-۵-۱ جعبه اجورث
۲۱۲	۱۰-۲-۶-۱ آرتور بیگو
۲۱۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دهم
۲۱۵	خودآزمایی تشریحی فصل دهم
۲۱۷	فصل یازدهم: مکتب کینز
۲۱۷	هدف کلی
۲۱۷	هدف‌های یادگیری
۲۱۷	مقدمه
۲۱۹	۱۱-۱ مصرف
۲۲۱	۱۱-۱-۱ توابع مصرف و پس‌انداز کینز
۲۲۲	۱۱-۲ سرمایه‌گذاری
۲۲۴	۱۱-۳ نظریه کینز در تقاضا برای پول
۲۲۷	۱۱-۴ تله نقدینگی
۲۲۹	۱۱-۵ کینز و بیکاری غیرارادی
۲۳۰	۱۱-۶ کینز و نقد نظریات نوکلاسیک
۲۳۲	۱۱-۶-۱ برخی عقاید مکتب کینزی
۲۳۴	۱۱-۶-۲ مکتب کینزی و راهکارهای حل مشکل بحران
۲۳۷	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل یازدهم
۲۴۰	خودآزمایی تشریحی فصل یازدهم
۲۴۳	فصل دوازدهم: عقاید اقتصادی پس از کینز
۲۴۳	هدف کلی
۲۴۳	هدف‌های یادگیری
۲۴۳	مقدمه
۲۴۴	۱۲-۱ الگوی هارود
۲۴۶	۱۲-۱-۱ تعادل و عدم تعادل

۲۴۸	۲-۱۲ الگوی کالدور
۲۵۲	۳-۱۲ جون راینسون
۲۵۳	۱-۳-۱۲ مدل راینسون
۲۵۳	۲-۳-۱۲ فرضیات مدل
۲۵۵	۳-۳-۱۲ عصر طلایی
۲۶۰	۴-۳-۱۲ تعادل بازار تحت رقابت ناقص (رقابت انحصاری)
۲۶۲	۴-۱۲ جان ریچارد هیکس
۲۶۵	۵-۱۲ پل سامونلسن
۲۶۸	۱-۵-۱۲ ترکیب انگیزه‌های پولی و مالی
۲۷۱	۶-۱۲ رابرت سولو
۲۷۴	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوازدهم
۲۷۷	خودآزمایی تشریحی فصل دوازدهم
۲۷۹	فصل سیزدهم: نوکلا - پول و برخی جریان‌های فکری نو
۲۷۹	هدف کلی
۲۷۹	هدف‌های یادگیری
۲۸۰	مقدمه
۲۸۱	۱-۱۳ فریدمن و مکتب پولیون (میکاک)
۲۸۲	۲-۱۳ فریدمن و نظریه تقاضای پول
۲۸۷	۱-۲-۱۳ نظریه پولی فریدمن
۲۹۲	۳-۱۳ مکتب انتظارات عقلانی
۲۹۴	۴-۱۳ مکتب کلاسیک‌های جدید
۲۹۸	۵-۱۳ مکتب کینزی‌های جدید
۳۰۲	۶-۱۳ جریان‌های فکری حال حاضر در قیاس با یکدیگر
۳۰۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سیزدهم
۳۰۶	خودآزمایی تشریحی فصل سیزدهم
۳۰۷	فصل چهاردهم: مکتب نهادگرایی
۳۰۷	هدف کلی
۳۰۷	هدف‌های یادگیری
۳۰۷	مقدمه
۳۰۸	۱-۱۴ رویکرد دوباره به نهادگرایی
۳۰۹	۲-۱۴ خاستگاه مکتب نهادگرایی
۳۱۰	۳-۱۴ تعریف نهاد از دیدگاه نهادگرایان
۳۱۱	۴-۱۴ نهادگرایی قدیم و جدید
۳۱۲	۵-۱۴ مبانی فکری مکتب نهادگرایی
۳۱۴	۶-۱۴ روش‌شناسی نهادگرا
۳۱۶	۷-۱۴ رویکرد نهادگرایان به مسائل اساسی اقتصاد

۳۱۶	۱-۷-۱۴ نگرش نهادگرایی به دولت و نقش آن
۳۱۷	۲-۷-۱۴ نگرش نهادگرایان به بنگاه اقتصادی
۳۱۷	۳-۷-۱۴ نگرش نهادگرایی به حقوق مالکیت
۳۱۷	۴-۷-۱۴ نگرش نهادگرایی به ایدئولوژی
۳۱۸	۵-۷-۱۴ نگرش نهادگرایان به هزینه‌های مبادلاتی و مخاطرات تولید و تجارت
۳۱۹	۶-۷-۱۴ نگرش نهادگرایی به توسعه اقتصادی
۳۲۰	۷-۷-۱۴ نگرش نهادگرایان به مقررات و قوانین اقتصادی
۳۲۱	۸-۱۴ اندیشه‌های نهادگرایان بزرگ
۳۲۱	۱-۸-۱۴ نورستین ویلن
۳۲۲	۲-۸-۱۴ جان راجر کامونز
۳۲۳	۳-۸-۱۴ جان کنت گالبرایت
۳۲۳	۴-۸-۱۴ داگلاس نورث
۳۲۴	۵-۸-۱۴ رونالد کوز
۳۲۵	خودآزمایی: بازگزینی فصل چهاردهم
۳۲۶	خودآزمایی: بازگزینی فصل چهاردهم
۳۲۷	فصل پانزدهم: برخی نظریه‌های جدید و برندگان جایزه نوبل اقتصاد
۳۲۷	هدف کلی
۳۲۷	هدف‌های یادگیری
۳۲۷	مقدمه
۳۲۸	۱-۱۵ یان تین برگن و راگنار فریش
۳۲۸	۲-۱۵ پل سامونلسن
۳۲۹	۳-۱۵ سیمون کوزنتس
۳۲۹	۴-۱۵ جان هیکس و کنت آرو
۳۲۹	۵-۱۵ واسیلی لئون تیف
۳۳۰	۶-۱۵ گونار میردال و فردریش فون هایک
۳۳۰	۷-۱۵ لئونید کانتروویچ و جالینگ کویمز
۳۳۱	۸-۱۵ میلتون فریدمن
۳۳۱	۹-۱۵ جیمز ادوارد مید و برتیل اوهلین
۳۳۲	۱۰-۱۵ هربرت سایمون
۳۳۲	۱۱-۱۵ تئودور شولتز و سر آرتور لوئیس
۳۳۲	۱۲-۱۵ لورنس کلاین
۳۳۳	۱۳-۱۵ جیمز توپین
۳۳۳	۱۴-۱۵ جورج استیگلز
۳۳۳	۱۵-۱۵ جرارد دبرو
۳۳۴	۱۶-۱۵ ریچارد استون
۳۳۴	۱۷-۱۵ فرانکو مودیگلیانی

۳۳۴	۱۸-۱۵ جیمز بوکانان
۳۳۵	۱۹-۱۵ رابرت سولو
۳۳۵	۲۰-۱۵ موریس آلیس
۳۳۶	۲۱-۱۵ تریگو هاوالمو
۳۳۶	۲۲-۱۵ هری مارکوویتز، مرتون میلر و ویلیام شارپ
۳۳۷	۲۳-۱۵ رونالد کوز
۳۳۷	۲۴-۱۵ گری بکر
۳۳۸	۲۵-۱۵ رابرت فوگل و داگلاس نورث
۳۳۸	۲۶-۱۵ جان هارسانی، جان نش و رینهارد سلتن
۳۳۹	۲۷-۱۵ رابرت اوکاس
۳۴۰	۲۸-۱۵ جسر الکساندر میرلیس و ویلیام ویکری
۳۴۱	۲۹-۱۵ رابرت مرتون، مایرون اسکولز
۳۴۱	۳۰-۱۵ آمارتیا سن
۳۴۲	۳۱-۱۵ رابرت الکساندر مانز
۳۴۳	۳۲-۱۵ جیمز هکمن و دانیل مک فیان
۳۴۴	۳۳-۱۵ جورج آکرلف، مایکل اسنن و جوزف استیگلیتز
۳۴۵	۳۴-۱۵ دانیل کانمن و ورنون اسمیت
۳۴۵	۳۵-۱۵ رابرت انگل و کلایو گرانیجر
۳۴۶	۳۶-۱۵ فین کیدلند و ادوارد پرسکات
۳۴۷	۳۷-۱۵ توماس شلینگ و رابرت اومان
۳۴۷	۳۸-۱۵ ادموند فلیس
۳۴۸	۳۹-۱۵ لئونید هارویکز، اریک ماسکین و راجر مایرسون
۳۴۸	۴۰-۱۵ پل کروگمن
۳۴۹	۴۱-۱۵ الینور استروم و الیور ویلیامسون
۳۵۰	۴۲-۱۵ پیتر دیاموند، دیل مورتسن و کریستوفر پیزاریدی
۳۵۰	۴۳-۱۵ توماس سارجنت و کریستوفر سیمس
۳۵۲	۴۴-۱۵ الوین روٹ و لوید شیلی
۳۵۳	۴۵-۱۵ یوجین فاما، لارس پیتر هانسن و رابرت شیلر
۳۵۴	۴۶-۱۵ ژان تیرول
۳۵۵	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل پانزدهم
۳۵۷	خودآزمایی تشریحی فصل پانزدهم
۳۵۹	پاسخ خودآزمایی چهارگزینه‌ای
۳۶۱	منابع
۳۶۵	منابع برای مطالعات بیشتر

پیشگفتار

کتابی که پیش رو دارید، حاصل سالیان متمادی تجربه، تحقیق، مطالعه و تدریس درس تاریخ عقاید اقتصادی در دانشگاه یکم نور است. این کتاب به طور خاص، ویژه دانشجویان رشته اقتصاد دانشگاه پیام نور طراحی شده است اما برای دانشجویان علاقه مند به این مباحث در دوره های دیگر نیز مفید خواهد بود.

شایان ذکر است که به کارگیری شیوه آموزش از راه دور در رشته های علوم انسانی، گرچه ممکن است در ابتدای امر، کارش آسان و خالی از اشکال به نظر برسد، اما در دروس رشته اقتصاد که تاریخ عقاید اقتصادی یکی از دروس آن را تشکیل می دهد وضعیت بدین منوال نیست. از این رو تهیه متنی که دانشجوی خود قادر به یادگیری آن باشد، جای تأمل دارد. با وجود این مؤلفان کوشیده اند تا با حد امکان مطالب را با بیانی ساده و شیوا که درخور فهم دانشجویان باشد در دسترس آنان قرار دهند. در تألیف این کتاب علاوه بر اینکه تلاش شده از منابع اولیه تاریخ عقاید اقتصادی استفاده شود توجه به مباحث جدید فراموش نشده و به فراخور نیاز، مباحث روز اقتصاد گنجانیده شده است.

این کتاب در پانزده فصل طراحی شده و در نوع خود از نظر پوشش مباحث تاریخ عقاید اقتصادی، درخور توجه است. هدف اصلی این کتاب آشنایی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته اقتصاد با تاریخ تحولات اندیشه های اقتصادی از آغاز تاکنون است. در تقسیم بندی فصول کتاب، ضمن حفظ ارتباط مباحث، از کامل بودن مطالب غافل نبودیم و مطالب مورد نیاز دانشجویان به بهانه حجم زیاد کتاب حذف نشده است.

فصل اول کتاب به نقش و اهمیت بررسی تاریخ اندیشه‌های اقتصادی اختصاص داده شده است. عقاید اقتصادی در دوران باستان و قرون وسطی، فصل دوم کتاب را شامل می‌شود. تفکر مرکانتیلیست‌ها، اندیشه‌های اقتصادی فیزیوکرات‌ها و ظهور مکتب کلاسیک به ترتیب فصول سوم، چهارم و پنجم کتاب را دربر می‌گیرند. در فصل ششم کتاب حاضر به تبیین افکار اقتصادی ملی‌گرایی (ناسیونالیسم اقتصادی) پرداخته‌ایم و مکتب سوسیالیسم در فصل هفتم بررسی شده است. در فصل هشتم، مکتب تاریخی و در فصل نهم، سوسیالیسم علمی (مارکسیسم) بحث و بررسی شده است. مکتب نوکلاسیک، یا مارژینالیسم را در فصل دهم و پس از آن مکتب کینز را در فصل یازدهم مطرح خواهیم کرد. در فصل دوازدهم عقاید اقتصادی پس از کینز و در فصل سیزدهم نوکلاسیک پولی و برخی جریان‌های فکری نوین ارائه شده‌اند. فصل چهاردهم به مکتب نهادگرایی اختصاص دارد. پایان‌بخش کتاب حاضر فصل پانزدهم است که در آن به تشریح برندگان جانب نوبل اقتصاد از ابتدا تاکنون می‌پردازیم و ضمن برشمردن تاریخچه مختصر زندگی ایشان به اندیشه‌های نوین آن‌ها در مرزهای دانش اقتصاد اشاره‌ای اجمالی می‌کنیم.

شایان ذکر است که منابع تاریخ اندیشه‌های اقتصادی متعدد و متنوع نیست. باوجوداین، اهتمام بر آن بوده است که هر منبع موجود در این زمینه مطالعه و استفاده شود، به‌ویژه از اثر ارزشمند استاد ارجمند جناب فایز مکتدر فریدون تفضلی بسیار بهره برده‌ایم که جا دارد در اینجا از ایشان تقدیر و تشکر کنیم. طراحی کتاب به‌گونه‌ای است که توالی فصل‌ها از حیثیت، زیادی برخوردار است، لذا توصیه می‌شود قبل از مطالعه فصل‌های اولیه از مطالعه سایر فصل‌ها خودداری شود. از آنجاکه هیچ اثری خالی از اشکال نیست از اساتید محترم و صاحب نظران انتظار داریم، نواقص و نارسایی‌های این اثر را با راهنمایی‌های عالمانه خویش تذکر داده و مؤلفان را مرهون عنایات و الطاف خویش سازند.

هادی غفاری - علی چنگی آشتیانی